

THREE YEAR B.Com/B.A./B.Sc./B.B.A. (CBCS) DEGREE EXAMINATION, NOVEMBER 2016

FIRST SEMESTER

PART – I(B) – SANSKRIT - I

POETRY, PROSE AND GRAMMAR – I

Time : 3 Hours

Max. Marks : 75

1. एकं निबन्ध प्रश्नं समाधत्त।

(1 × 10 = 10)

Write an essay on ONE of the following

(a) सुग्रीवः सीतायाः अभरणानि कथं प्राप्तवान्? लक्ष्मणः – तानि कथं प्रत्यभिज्ञातवान्?

Explain how did Sugreeva get the jewellery of Sita and how could Lakshmana identify them?

वा

(b) रन्तिदेवः अतिथिसेवां कथं चकार?

How did Rantideva serve his guests?

2. एकं निबन्ध प्रश्नं समाधत्त।

(1 × 8 = 8)

Write an essay on ONE of the following.

(a) उन्नत्याः के दोषाः सम्भवन्ति? पाठ्यानुसारं विवृणुत।

What are the disadvantages of Loftiness according the lesson prescribed for you?

वा

(b) 'विविक्तपुष्पकरण्डः' इति पाठ्यभागे विद्यमानं – साहित्य सौन्दर्यं तत्त्वं विशदयत?

Explain the beauty of literature that is found in Vivikta Pushpa Karanda.

3. एकं निबन्ध प्रश्नं समाधत्त।

(1 × 10 = 10)

Write an essay on ONE of the following

(a) बुद्धिहीनाः मूर्खब्राह्मणाः कथं विनष्टाः?

How did the four foolish Brahmins without intelligence perish?

वा

(b) लोकज्ञान रहिताः पण्डिताः कथं हास्यतां प्राप्ताः?

Explain how the foolish Brahmins became the laughing stock.

4. पञ्चानां लघुसमाधानानि लिखत।

(4 × 2 = 8)

Write short notes on any FOUR of the following.

(a) वाल्मीकिः आदिकविरिति निरूपयत।

Explain how Valmiki is Adikavi?

(b) रामायणे काति काण्डासन्ति? तान् विलिखत?

How many Kandas are these in Ramayana? Name them.

(c) 'अभिज्ञानं' इति पाठ्यांशस्य नाम कथं सार्थकं भवति?

How is the title 'Abijnanam' suitable to the lesson?

(d) व्यासस्य नामानि विवृणुत?

Write the names of Vyasa.

(e) व्यासस्य वंशं वर्णयत?

Explain the family of Vyasa.

(f) व्यासः कस्य पुत्रः?

Whose son was Vyasa?

(g) पञ्चतन्त्रे कति भागाः सन्ति? तेषां नामानि लिखत?

How many parts are there in Panchatantra?

(h) पञ्चतन्त्रस्य अध्ययनेन किं प्रयोजनं भवति?

What is the use of the study of Panchatantra?

(i) पञ्चतन्त्रम् केन विरचितम्?

Who wrote Panchatantra?

5. चतुर्णां सन्दर्भवाक्यानि लिखत।

(4 × 3 = 12)

Annotate any FOUR of the following.

(a) भार्या वियोगजं दुःखमचिरात् त्वं मोक्ष्यसे।

(b) आनयस्व सखे शीघ्रं किमर्थं प्रविलम्बसे।

(c) नूपुरे त्वभिजानामि नित्यं पादाभिवन्दनात्।

(d) आपो देहय शुभाय मे?

(e) वासुदेवे भगवति भक्त्या चक्रे मनः परम्।

(f) राजन्मे दीयतामन्नं सगणाय बुभुक्षये।

(g) तन्महाजनमर्गेण गच्छामः।

(h) धर्मस्य त्वरिता गतिः।

(1021 SAN 16)

6. द्वयोः शब्दयोः सम्पूर्णतया शब्दरूपाणि लिखत।

(2 × 4 = 8)

Write full forms of any TWO shabdas.

(a) देव

(b) भानु

(c) गो

(d) रमा

7. द्वयोः निर्दिष्ट लकारेषु धातुरूपाणि लिखत।

(2 × 3 = 6)

Give the Dhaturupas of any TWO in the given 'Lakaras'.

(a) भू - लङ् - (Past tense)

(b) गम् - लृट् - (Future tense)

(c) भाष् - लट् - (Present tense)

(d) स्था - लोट् - (Imperative mood)

8. पञ्चानां सन्धिनाम निर्देशपूर्वकं सन्धत्त।

(6 × 1 = 6)

Combine any SIX and mention the name of the sandhi.

(a) गुरु + आज्ञा

(b) तत् + च

(c) तथा + एव

(d) पद् + नगः

(e) षट् + नगर्यः

(f) धातु + ऋणम्

(g) पौ + अकः

(h) नव + उदयः

(i) अनु + एति

(j) तव + इव

9. पञ्चानां नामनिर्देशपूर्वकं विग्रहवाक्यानि लिखत।

(3 × 1 = 3)

Write any FIVE Vigrahavakyas naming their samasas.

(a) विद्यानिपुणः

(b) सीतापतिः

(c) अपरिग्रहः

(d) दम्पती

(e) नवरात्रम्

(f) मुखचन्द्रः

(g) चोरभयम्

(h) नरसिंहः

(i) हरित्रातः

(j) वृक्षमूलम्

10. द्वौ श्लोकौ पूरयित्व भावं लिखत।

(2 × 2 = 4)

Write full slokas with their summarises for any TWO of the following.

(a) अहंतमानयिस्यमि

स्थले।

(b) अभवद् बाष्प

दूषितः।

(c) तस्मै संव्यभजत्

द्विजः।

(d) सवै तेभ्यो

परम्।